

Beste college en raadsleden van gemeente Leeuwarden,

De afgelopen tijd is Nederland meerdere malen opgeschrikt door geweld tegen vrouwen, zowel in de vorm van vrouwenmoord, als in de vorm van seksueel geweld. Logischerwijs leidt dit tot veel zorgen bij met name vrouwen. Er worden allerlei verhalen gedeeld over wat vrouwen allemaal hebben meegemaakt en wat zij allemaal doen om voor hun gevoel veiliger over straat te gaan. Het verdrietige aan dit alles is dat dit verhalen betreft van lange tijd geleden, maar ook van de afgelopen jaren. Veel vrouwen stellen, terecht, de vraag: hoeveel moet er nog gebeuren voordat er écht actie wordt ondernomen en eisen, terecht, de nacht op. De verhalen van vrouwen en de gebeurtenissen van afgelopen tijd maken het voor ons glashelder dat er meer moet gebeuren om de samenleving veiliger en toegankelijker te maken voor vrouwen. Door meer aandacht te besteden aan veiligheid en toegankelijkheid wordt het niet alleen beter voor vrouwen, maar voor iedereen. Iedereen is er dus bij gebaat dat er actie wordt ondernomen. Met deze brief willen wij, JS Fryslân, jullie, de raad en het college, oproepen om meer te doen om onze samenleving vrouwvriendelijker te maken.

In de gemeente Leeuwarden gaat er al veel goed en is er al aandacht voor de veiligheid van vrouwen. Zo is er al een aanpak straatintimidatie, waar regelmatig op wordt gereflecteerd, en wordt er meegedaan met Orange the World. Het is goed dat er wordt erkend dat educatie van jongeren een belangrijk onderdeel is om straatintimidatie tegen te gaan en dat er wordt samengewerkt met instanties, zoals NHL Stenden, om dit op te zetten. Daarnaast is het hartstikke positief dat er ook aandacht is voor de veiligheid van de LHBTQ-gemeenschap. Al deze dingen juichen wij van harte toe. Toch zijn wij van mening dat er nog meer moet gebeuren.

Een belangrijk onderdeel van een veilig gevoel op straat hebben, gaat niet alleen over de daadwerkelijke intimidatie, maar ook over hoe de openbare ruimte is ingericht. Op 23 augustus besteedde Nieuwsuur aandacht aan dit onderwerp. Hierin werd gesteld dat steden, historisch gezien, vaak zijn ontworpen door mannen en dus met het mannelijke perspectief zijn gebouwd. Nu nog steeds is het grootste gedeelte van stedenbouwkundigen man, die ook zijn opgeleid door mannen. Hierdoor ontbreekt het vrouwelijke perspectief op de inrichting van de openbare ruimte regelmatig, zelfs wanneer er een nieuw gebied wordt gebouwd of de bestaande inrichting wordt veranderd. Vaak genoeg zijn kleine aanpassingen van de openbare ruimte al afdoende om een veiliger gevoel te geven, zoals het aanpassen van de verlichting in fietsenstallingen.

Bij de inrichting van de openbare ruimte ontbreekt het vrouwelijk perspectief, in onze ogen, niet alleen bij het veiligheidsgevoel, maar ook in andere aspecten. Twee hele concrete voorbeelden hiervan zijn de hoeveelheid gratis openbare toiletten en de breedte van de stoepen. Dit zijn ook hele concrete voorbeelden, waarbij veel meer mensen dan alleen vrouwen gebaat zouden zijn bij het verbeteren van de situatie. Neem de hoeveelheid gratis openbare toiletten, niet alleen vrouwen hebben hier behoefte aan. Andere mensen die gebaat zouden zijn bij gratis openbare toiletten zijn bijvoorbeeld mensen met een stoma of andere darm-, maag- of blaasproblemen. De bredere stoepen zorgen ervoor dat de openbare ruimte toegankelijker wordt voor rolstoelgebruikers. Dit zijn twee concrete voorbeelden hoe wij de openbare ruimte inclusiever zouden kunnen maken, niet alleen voor vrouwen, maar voor iedereen.

Niet alleen het gevoel van veiligheid op straat is belangrijk, maar ook het daadwerkelijk veilig zijn. Te vaak krijgen vrouwen te maken met straatintimidatie of ergere vormen van seksueel geweld. Inmiddels is straatintimidatie verboden door de wet. Toch blijkt in de praktijk dat het lastig is om te handhaven op dit verbod, omdat iemand eigenlijk altijd op heterdaad moet worden betrapt. Om de kans hierop te verhogen lijkt het ons wenselijk dat er meer boa's komen die hier structureel op gaan handhaven, waarbij boa's ook worden opgeleid om het te kunnen herkennen en aanpakken.

Als laatste willen wij nog wijzen op de aanpak van huiselijk geweld en het voorkomen van vrouwenmoord. Regelmatig horen wij verhalen over vrouwen die zijn vermoord, waarbij er vooraf signalen waren dat dit zou kunnen gebeuren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het meermaals inlichten van de politie, over bijvoorbeeld stalking. Vaak genoeg blijkt ook dat de drempel te hoog of de angst te groot was om bij instanties aan de bel te trekken. Ons lijkt het een goed idee om in Leeuwarden een centrum voor huiselijk geweld en kindermishandeling op te zetten, zoals is gedaan in Rotterdam. Hier kunnen verschillende instanties beter samenwerken en hoeven vrouwen minder vaak hun verhaal opnieuw te doen bij iedere keer een andere persoon. Verder is het belangrijk dat iedereen zich bewust wordt van wat de signalen zijn van vrouwenmoord, zodat er eerder ingegrepen kan worden. Wij zouden willen pleiten voor educatie hierover, net zoals al wordt gedaan voor straatintimidatie.

In deze brief hebben wij tot dit punt al ontzettend veel concrete ideeën genoemd, maar wij hebben er nog meer. Hieronder daarom een lijst met eerder genoemde, maar ook verdere ideeën waardoor de gemeente een veiligere plek kan worden.

- Ga vooral door met wat er al wordt gedaan om straatintimidatie tegen te gaan.
- Houdt bij de inrichting van de openbare ruimte rekening met het perspectief van vrouwen.
 - Ga het gesprek hierover aan met vrouwen, waarbij er wordt gevraagd naar wat concrete knelpunten en onveilige plekken zijn en wat eventuele oplossingen zouden kunnen zijn.
 - Denk hierbij aan het fietspad bij de Potmarge of het gebied rondom de Weaze.
 - Zorg voor verlichting in fietsenstallingen die als fijn worden ervaren.
 - Zorg voor meer gratis openbare toiletten in de gemeente.
 - Zorg voor bredere stoepen.
 - Zorg voor goede zichtlijnen op fietspaden en dat er zicht is op fietspaden vanuit woningen.
 - Creeër tunnels waarbij er overal goed zicht is, met voldoende licht en toezicht, waarbij er een extra uitgang is, mocht iemand het niet vertrouwen.
 - Zorg voor voldoende straatverlichting op veel gebruikte routes.
 - Denk hierbij aan de weg tussen Stiens en Vrouwenparochie.
 - Kijk naar steden als Wenen en Barcelona, want die zijn hier al actief mee bezig.
- Verhoog de inzet van boa's om straatintimidatie aan te pakken en leidt de boa's ook op om het te herkennen en aan te pakken.
- Creëer een centrum voor huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Werk samen met instanties om een programma op te zetten om bewustwording rondom huiselijk geweld en de signalen van vrouwenmoord te creëren.
- Focus bij het aanpakken van de problemen niet alleen op de binnenstad, maar ook op andere wijken, de dorpen en de buitengebieden.
- Ga het gesprek aan met vrouwen over eventuele ideeën die zij hebben om de gemeente veiliger en toegankelijker te maken voor hen.

Als Leeuwarden hebben wij de kans om het goede voorbeeld te geven aan de rest van het land en voorop te lopen in het vrouwvriendelijker maken van de samenleving. Wij hopen dat jullie deze kans aangrijpen en met plannen zullen komen.

We lichten graag de brief verder toe bij de raad.

Namens JS Fryslân,

Raisa Schlepers & Vera Landstra